

BERNAT METGE

"Seguesca el temps qui viure vol;
si no, poria's trobar sol
e menys d'argent."

Per ço que hage bon fundament
nostre sermó,
digats amb gran devoció:

Ave Maria;

consell-vos que de tot lo dia
no en digats pus.

Lo tema que us he dit dessús
és prou notori.

e lloat per lo consistori
dels grans doctors
e dels solemnes glosadors
de l'Escriptura.

Doncs, fets ab sobirana cura
ço que ausirets.

Jamés almoina no darets,
que això us perdríets.
No us confessets, si dir devíets
les veritats.

En dejú missa no ojats,
ne begats poc.

Si volets hui haver gran lloc,
llagotejats;
e privadesa no vullats
de dona casta
(molt hom se'n vana qui no en tasta,
d'aital vianda).

Haver no porets valor granda,
si no robats.

Consciència no hajats,
si volets viure.

E si volets la gent fer riure,
siats ben nici.

Treball llunyarets a desfici
del vostre cos.

E girats a tothom lo dors,
qui lleial sia;

e no vullats haver paria
de pobre gent,
si no us donen de llur argent
o us fan fermança.

Tomb d'aquella part la balança
on facem llum.

A tot hom pagarets de fum,
a qui degats.

E jamés cosa no façats
qui bé us estia.

Si el cor havets plen de falsia,
serets del temps.

Ab l'enemic irets ensems,
e burlarets.

Si desig d'infants havets,
coleu les festes.

Les dones qui no són requestes
pressats fort poc.

Ab hom qui hage lo bec groc
fets companyia;

e si bella muller havia,
dat-li entenent
que sóts son acostat parent,
o el fets compare;

e si lo marit havia mare,
gardats-vos d'ella.

Si volets haver muller bella,
grassa ne plena,
si batre-us vol, parats l'esquena,
o us morits tost.
Dona qui us faça mal respost
quan l'enquerrets,
gens per això no us ne lleixets,
que trufes són.
Ne us estigats per res del món
d'anar de nits.
E farets a tot hom despits,
qui res vos diga.
La dona no val una figa
si no és lloçana
e que set jorns de la setmana
vage per vila.
Siats de natura d'anguila
en quant farets.
Jamés no dejunarets
sinó en durment.
No pot haver poc estament
l'hom atrevit.
Si volets ésser bon marit,
siats modorro.
A tot hom donarets pel morro,
qui pler vos faça:
e si algú mal vos percaça
aquell amats.
Si en monestir privadejats,
tot és finat.
Si volets ésser mullerat
a vostre honor,
no hi entrevinga corredor,
mas qualche dona

a qui sia feta part bona
de les cillades.
E jugarets a les canviades
de les mullers.
Ab vidues haurets diners,
si us hi fregats;
car, puix han llurs marits robats,
si us sabeu fer,
pujar-vos han a cavaller
o a ric-hom.
Jamés no porets ésser prom,
si no sóts sord.
Si volets estament en cort,
siats frescal.
Si veets hom que faça mal,
no el ne reptets.
En tots los consells que darets,
fets nas de cera;
e mostrarets amistat vera
a qui us fa nosa;
e puis tramets-li aital cosa
que breu se'n vaja,
o que de son estament caja,
que es trenc lo coll.
La gent vos tendrà per hom foll
si no guanyats
o la muller no computats;
puix guany aport,
lleixats-la s'anar al deport
en nom de Déu;
car vostra vida serà breu
si as ne fets.
A vostre amic farets retrets
dels plaers passats;

e farets moltes malvestats
quan n'haurets lloc.
Si us altats de la muller poc,
vaja al dimoni,
e separats lo matrimoni
de continent.
Males obres fes a la gent
e bon respost.
Si volets conseguir tost
amor de dones,
totes, les àvols e les bones,
difamarets,
e faran ço que volrets
alegrement.
Si malcarat sòts e dolent
ne desastruc,
tostemps serets pus astruc
en muller bella.
No menyspresets la dona vella
pus sia llista,
majorment si entén la guisa
de l'arresar.
Si volets bones obres tractar
en qualque part,
dones hic ha que van en part
totes setmanes,
sinó el diumenge que són sanes
vejats miracle!
Puis van besar lo tabernacle,
jus Santa Creu.
Bé és orb qui per garbell no es veu:
jo sé què dic.
Jamés no tingats per amic
null hom qui us am,

e si el veiets morir de fam,
no li n'aidets.
E quan muller pendre volrets,
si és encetada,
per vós no sia menyspreada,
car més ne val;
e si algú vos en diu mal,
deits-lo-hi tantost.
E si no és venguda al sol post,
jague defora;
quan la veurets tornar, si plora
ni és fellona,
abraçats-la, que a poca estona
farets la pau.
No us altets d'hom si no té clau
de la farina.
Tot hom prenga aquesta doctrina,
car fort és bona:
lo marit deu pintar la dona
e fer lo llit.
Si volets ésser malgraït,
deits veritats.
Tots los absents són oblidats
així com morts.
Injúries farets e torts
generalment,
e puis haurets gran estament
e bona fama,
e serets quiti de la flama
que en infern crema.
E, doncs, provat és nostre tema;
així us port Déu,
quan vós morrets, al regne seu

e us gard de mal.

La confessió general

ja la sabets:

"Del bé que en lo món fet haurets,

vos penedits;

les malvolences retenits

mentre viscats;

sobre tota res comportats

los hòmens rics,

e cells que es fan vostres amics

quan ops vos han".